
Dokument zasedanja

B9-0168/2024

8.3.2024

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o tesnejših vezeh med EU in Armenijo ter nujno potrebnem mirovnem sporazumu med Azerbajdžanom in Armenijo (2024/2580(RSP))

Anna Fotyga, Lars Patrick Berg, Witold Jan Waszczykowski, Adam Bielan, Anna Zalewska, Beata Kempa, Jacek Saryusz-Wolski, Eugen Jurzyca

v imenu skupine ECR

B9-0000/2024

Resolucija Evropskega parlamenta o tesnejših vezeh med EU in Armenijo ter nujno potrebnem mirovnem sporazumu med Azerbajdžanom in Armenijo (2024/2580(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Armeniji in Azerbajdžanu,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. februarja 2024 o izvajanju skupne zunanje in varnostne politike – letno poročilo za leto 2023¹,
  - ob upoštevanju Celovitega in okrepljenega sporazuma o partnerstvu med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Armenijo na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: sporazum CEPA)², ki je začel v celoti veljati 1. marca 2021,
  - ob upoštevanju Sklepa Sveta in Komisije z dne 31. maja 1999 o sklenitvi sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropskima skupnostma in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Azerbajdžan na drugi strani³ (Sporazum o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in Azerbajdžanom), ki je začel veljati leta 1999,
  - ob upoštevanju rezultatov petega srečanja Partnerskega sveta EU–Armenija 13. februarja 2024,
  - ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb z dne 9. februarja 2024 z naslovom Poročilo o izvajanju partnerstva z Armenijo (SWD(2024)0041),
  - ob upoštevanju začetka misije EU v Armeniji (EUMA) 20. februarja 2023,
  - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker odnosi med EU in Armenijo temeljijo na skupnih vrednotah, kot so demokracija, pravna država, človekove pravice in temeljne svoboščine, ter na skupnem interesu, da Armenija izvaja gospodarske in politične reforme ter se angažira v regionalnem sodelovanju, tudi v okviru vzhodnega partnerstva;
- B. ker se je 13. februarja 2024 v Bruslju Partnerski svet EU-Armenija sestal že petič; ker sta EU in Armenija na srečanju potrdili skupni interes in zavezanost, da okrepita in poglobita svoje odnose na podlagi skupnih vrednot;
- C. ker sta se dogovorili, da bosta začeli pripravljati novo agendo za partnerstvo med EU in Armenijo, v kateri bodo zastavljene ambicioznejše skupne prednostne naloge za sodelovanje na vseh področjih;

---

¹Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0104.

²UL L 23, 26.1.2018, str. 4.

³UL L 246, 17.9.1999, str. 1.

- D. ker je Armenija v zadnjih letih doživela velike politične spremembe, saj je vlada zavezana tako zagotavljanju pristnega delovanja demokratičnih institucij kot tudi uporabi sporazuma CEPA kot načrta za reforme, s katerimi se bo država kljub velikim izzivom posodobila;
- E. ker je Armenija napredovala pri izvajanju reform na ključnih področjih, kot so pravosodje in pravna država ter boj proti korupciji; ker je Armenija dosegla znaten napredek tudi na področju izobraževanja, zdravja, migracij in civilne zaščite;
- F. ker je Armenija napovedala, da namerava tudi v prihodnje razvijati in poglobljati partnerstvo in sodelovanje z EU, tudi prek dvostranskih odnosov in v okviru regionalne politike vzhodnega partnerstva; ker se v armenskem projektu „Crossroads of Peace“ poudarja pomen regionalnega sodelovanja in povezljivosti; ker je predsednik vlade Nikol Pašinjan 17. oktobra 2023 v Evropskem parlamentu izjavil, da je Armenija pripravljena na približevanje Evropski uniji;
- G. ker sta EU in Armenija razpravljali o možnostih za začetek dialoga o liberalizaciji vizumskega režima;
- H. ker EU ostaja največja donatorica v državi, občutno pa podpira tudi pravosodje, pravno državo, boj proti korupciji, izobraževanje in zeleni prehod;
- I. ker je ruska vojaška agresija proti Ukrajini negativno vplivala na Južni Kavkaz in dodatno zapletla varnostne razmere v regiji; ker se je domnevna pripravljenost Rusije, da zagotovi varnost Armenije, izkazala za neobstoječo; ker je Armeniji, kljub temu da ostaja v Evrazijski gospodarski uniji, že uspelo zrahljati vezi z Rusijo na področju varnosti, saj je bilo njeno sodelovanje v Organizaciji pogodbe o kolektivni varnosti (CSTO), ki jo vodi Rusija, zamrznjeno;
- J. ker je Azerbajdžan 19. septembra 2023 začel neizzvano vojaško ofenzivo, da bi s silo ponovno pridobil nadzor nad mednarodno priznanim ozemljem Gorskega Karabaha, kar je ustavilo izseljevanje armenskega prebivalstva s tega ozemlja; ker so bile 1. januarja 2024 razpuščene vse državne institucije tako imenovane Republike Gorskega Karabaha; ker so ponovne sovražnosti na južnem Kavkazu razlog za resno zaskrbljenost in bo zaradi njih potrebna bolj proaktivna udeležba EU v regiji; ker so obeti za normalizacijo odnosov med Armenijo in Azerbajdžanom še vedno negotovi, zato bi morala EU obe strani podpirati in spodbujati na njuni poti k uresničitvi mirovnega sporazuma, tudi tako, da jima ponudi možnost tesnejšega povezovanja z EU, če se za to odločita;
- K. ker so oboroženi spopadi med Armenijo in Azerbajdžanom katastrofalno vplivali na kulturno, versko in zgodovinsko dediščino celotne regije ter povzročili prisilno razseljevanje ljudi in uničenje njihove kulturne dediščine;
- L. ker je Komisija 13. februarja 2024 napovedala dodelitev dodatnih 5,5 milijona EUR humanitarne pomoči za podporo Armencem, razseljenim iz Gorskega Karabaha, poleg 12,2 milijona EUR, napovedanih septembra 2023;
- M. ker naj bi bilo v Bakuju pridržanih več kot 20.000 Armencev, ki čakajo na sojenje, večina teh oseb pa je civilistov in/ali humanitarnih delavcev;

- N. ker se mora za trajno normalizacijo odnosov med Armenijo in Azerbajdžanom prenehati vsakršno nasilje; ker sta se državni komisiji Azerbajdžana in Armenije zaradi razmejitve njunih skupnih meja sestali že sedmič; ker sta se obe strani odločili, da čim prej zaključita sporazum, kar bi moral biti odločilni korak k podpisu mirovne pogodbe; ker bi to moralo prispevati tudi k dolgoročni stabilnosti dvostranskih odnosov in širše regije kot celote; ker je ta cilj mogoče doseči le, če lahko armenske in azerbajdžanske oblasti zagotovijo mirno sobivanje in spoštovanje manjšinskih pravic;
- O. ker sta Armenija in Azerbajdžan 7. decembra 2023 objavila skupno izjavo, v kateri sta napovedala konkretne ukrepe za krepitev zaupanja, vključno z izpustitvijo 32 pridržanih armenskih in dveh azerbajdžanskih vojakov; ker Azerbajdžan še vedno zadržuje 23 armenskih talcev, med katerimi so tudi nekdanji voditelji Gorskega Karabaha;
- P. ker so bili v azerbajdžanskem napadu na vas Nerkin Hand v provinci Syunik 13. februarja 2024 ubiti štiri armenski vojaki, kar je najhujše stopnjevanje napetosti vzdolž meje v zadnjih mesecih;
- Q. ker je bilo od decembra 2023 organiziranih več dvostranskih srečanj med Armenijo in Azerbajdžanom, tudi na visoki ravni med armenskim predsednikom vlade Nikolom Pašinjanom in azerbajdžanskim predsednikom Ilhamom Alijevom v okviru varnostne konference v Münchnu 17. februarja 2024; ker oba voditelja sicer trdita, da sta se dogovorila o glavnih vidikih mirovne pogodbe, vendar obe strani izražata nestrinjanje s številnimi podrobnostmi, med drugim z odprtjem prometnih povezav, razmejitvijo in označevanjem meja, ter glede mediacije; ker je EU ponudila pomoč pri pogajanjih;
- R. ker predhodna opozorila Parlamenta glede razmer niso bistveno vplivala na politiko EU v odnosu do Azerbajdžana; ker tri desetletja prizadevanj Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, EU in drugih mednarodnih akterjev na področju diplomacije in izgradnje miru Azerbajdžana niso odvrnili od uporabe vojaške sile in ga pripravili k iskanju mirne rešitve konflikta;
1. pozdravlja dosedanja napredek Armenije pri izvajanju časovnega načrta sporazuma CEPA; poziva člane partnerskega sveta EU-Armenija, naj tesno sodelujejo pri izvajanju sedanjih in prihodnjih reform;
  2. ponovno poudarja, da EU predano podpira suverenost, demokracijo in ozemeljsko celovitost Armenije; meni, da mora EU Armeniji pripraviti ambiciozen načrt za sodelovanje z nadgradnjo sedanjega celovitega in okrepljenega sporazuma o partnerstvu, s čimer bo Armenijo trdneje zasidrala v skupnost zahodnih demokracij in ji pomagala sprostiti odnose s sosedami;
  3. ponovno izraža podporo demokratično izvoljeni vladi Armenije; pozdravlja izjavo predsednika vlade Nikolaja Pašinjana, v kateri je dejal, da se Armenija ne bo spustila v novo vojno z Azerbajdžanom, in za njegove nedavne pozive k nadaljevanju mirovnih pogajanj na najvišji ravni z Azerbajdžanom;
  4. pozdravlja, da je Armenija ratificirala Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča;
  5. spodbuja Evropsko unijo, naj začne dialog o liberalizaciji vizumskega režima med EU in Armenijo, ki bo spodbujal medosebne stike in prispeval k nadaljnjemu izvajanju

reform;

6. pozdravlja vlogo civilne družbe pri prehodu Armenije iz posovjetskega sistema v demokracijo zahodnega tipa in spodbuja EU, naj še naprej podpira prizadevanja armenskega ljudstva, da bi v svoji državi izvedli trajne reforme, ki bi temeljile na pravni državi in skupnih vrednotah;
7. poziva Komisijo in Svet, naj preučita možnosti za podelitev statusa kandidatke Armeniji, pri čemer naj upoštevata njene evropske težnje, nakar bi ta morala izstopiti iz CSTO, ki ga vodi Rusija, in iz Evrazijske gospodarske unije; poziva EU, naj predlaga ukrepe za blažitev posledic takšne odločitve;
8. obsoja vmešavanje Rusije v armenske notranje zadeve, s čimer spodbuja širjenje nemirov, in splošno vlogo Rusije, ki že desetletja podžiga konflikte in jih uporablja za lastne politične koristi;
9. spodbuja mednarodno skupnost, naj Azerbajdžanu pomaga pri razminiranju Gorskega Karabaha, kjer je kar 1,5 milijona protipehotnih min še neodkritih, najnovjše so bile proizvedene leta 2021; poudarja, da zaradi teh min vsak teden ugašajo življenja, kar je resna ovira za gospodarski razvoj, vračanje notranje razseljenih oseb, kmetijstvo ter gradbene in prometne projekte;
10. ponovno obsoja azerbajdžanske vojaške vdore na mednarodno priznано ozemlje Armenije v zadnjih letih; znova poudarja svojo zahtevo po umiku azerbajdžanskih vojakov s celotnega suverena ozemlja Armenije ter po izpustitvi vseh nezakonito zadržanih Armencev; obsoja nedavni napad na armenske vojake v vasi Nerkin Hand; poudarja, da bi bilo treba rešiti težave v zvezi s prometnimi povezavami med Azerbajdžanom in njegovo eksklavo Nahičevan, ob tem pa celoti spoštovati suverenost in ozemeljsko celovitost Armenije; opozarja, da bi morebitna rešitev tega problema lahko temeljila na obstoječem modelu okrožja Kaliningrad;
11. ponovno obsoja vnaprej načrtovan in neupravičen napad Azerbajdžana na Armence v Gorskem Karabahu in prebivalce, ki so ostali v tej regiji; poziva azerbajdžanske oblasti, naj omogočijo varno vrnitev armenskega prebivalstva v Gorski Karabah in ponudijo trdna jamstva glede varstva njihovih pravic; zahteva zaščito armenske kulturne, zgodovinske in verske dediščine v Gorskem Karabahu v skladu z Unescovimi standardi in mednarodnimi obveznostmi Azerbajdžana;
12. poudarja, da se imajo armenski begunci pravico vrniti v Gorski Karabah; pozdravlja, da azerbajdžanska policija še naprej ščiti njihove hiše, odkar so regijo zapustili septembra 2023, in da je Baku odložil vrnitev azerbajdžanskih notranje razseljenih oseb v Hankendi in druge kraje, ki so jih Armenci zapustili septembra 2023; poziva Baku, naj to zaščito okrepi, da bi se izognili plenjenju; poudarja, da morata obe strani pravično rešiti lastninske pravice, če se nekateri Armenci odločijo, da se ne bodo vrnili;
13. poudarja, da sta Armenija in Azerbajdžan zdaj bližje podpisu mirovnega sporazuma, ki lahko utre pot gospodarskemu in prometnemu povezovanju Kavkaza, ki se bo lahko razširil v Evropo na zahodu in Srednjo Azijo na vzhodu;
14. izraža upanje, da bo Armenija, če bo kmalu dosežen trajni mirovni sporazum, končno

imela možnost, da prekine svojo regionalno osamitev in odpre diplomatske odnose s Turčijo in Azerbajdžanom, vključevanje v regijo pa bo posledično prineslo gospodarske in trgovinske koristi; spodbuja EU in njene partnerje, naj ta proces podprejo;

15. poudarja potrebo po celovitem mirovnem sporazumu med Armenijo in Azerbajdžanom; meni, da je pravi dialog med Azerbajdžanom in Armenijo edina trajnostna pot naprej, ter poziva EU in njene države članice, naj podprejo ta prizadevanja, ki morajo vključevati vzajemno priznavanje ozemeljske celovitosti, jamstva za pravice in varnost armenskega prebivalstva Gorskega Karabaha ter izpustitev preostalih zapornikov, vključno z nekdanjimi voditelji Gorskega Karabaha, ter prekinitve navideznih sojenj proti njim; poudarja, da je dostojanstven in trajen regionalni mir, ki bo omogočal suverenost, neodvisnost in ozemeljsko celovitost obeh držav, temeljni pogoj za stabilnost v vsem sosedstvu; je zaskrbljen zaradi poskusov nekaterih voditeljev in regionalnih sil, da bi sedanje razmere izkoristili na način, ki bi lahko ogrozil krhke možnosti za mir;
16. poziva civilno misijo EU v Armeniji, naj pozorno spremlja varnostne razmere na terenu, pregledno poroča Parlamentu in dejavno prispeva k prizadevanjem za rešitev spora; poziva EU in njene države članice, naj še okrepijo mandat EUMA, povečajo njeno velikost in podaljšajo njeno trajanje;
17. poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Evropsko službo za zunanje delovanje, naj še naprej podpirata Armenijo prek evropskega mirovnega instrumenta, zlasti da bi okrepili njene obrambne zmogljivosti proti hibridnim grožnjam, da bi se njen varnostni prostor razširil tudi zunaj CSTO; pozdravlja vzpostavitev političnega in varnostnega dialoga med EU in Armenijo ter drugo srečanje v tem okviru 15. novembra 2023; poziva k vzpostavitvi rednih varnostnih in obrambnih posvetovanj med Armenijo in Evropsko unijo, da bi zagotovili platformo za obravnavo vseh vprašanj, povezanih z varnostjo;
18. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladi in predsedniku Armenije, vladi in predsedniku Azerbajdžana, generalni sekretarki Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, generalni sekretarki Sveta Evrope, generalni direktorici Unesca in generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov.